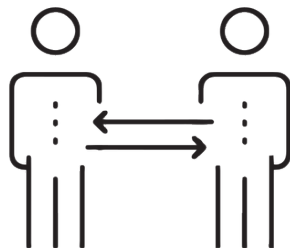

Österåkersbladet

Information om och för Österåkersbygden nr 11/2020

Ingen julmarknad detta år

I förra numret av Österåkersbladet skrev jag att vi hoppades att kunna genomföra en julmarknad i någon form. Ökningen av pandemin och skärpta sanktioner gör att den måste ställas in. Nu får vi hoppas att det nästa år ska vara möjligt att återkomma med de sedvanliga arrangemang i Österåker.

Arbetsgrupp om servicepunkt och handel i Österåker

Den 28 oktober träffades styrelserna i Lindbergas by ekonomiska förening och Sockenrådet till en gemensam träff kring frågan om service och handel i Österåker. En grupp fick i uppdrag att arbeta vidare med frågan. I gruppen ingår: Curt Andersson, kurrenickarn@gmail.com, Sune Dahlberg, dahlbergsune@gmail.com, Marie Gillstam, gillstam@me.com, Viola Larsson, lola.skogsbacken@hotmail.com samt Lena Olsson, lenaolssonbia@gmail.com.

Med detta nummer av Österåkersbladet bifogas en enkät om vilka önskemål sockenborna har angående service och handel i Österåker. Fyll i enkäten och lägg den i den nyuppsatta brevlåda som finns vid återvinningsstationen i Österåker. Det är även möjligt att besvara enkäten digitalt på Facebook.

Utkörning av Österåkersbladet 2021

Nu rekryterar vi personer som vill vara med och köra ut bladet nästa år. Frivilliga insatser är en förutsättning för att alla sockenbor ska få en tidning i sin brevlåda.

Slutligen vill Sockenrådet önska alla en god Adventstid trots omständigheterna!

Egil Boräng

Ingrid Ersdotter - kopperska

Hon var född 1829 vid Backa. Med föräldrarna, fadern Erik Pehrsson, 1798-1871 och modern Ingrid Olsdotter, 1804-1879 bor hon sedan i Krokäng och Gröndal innan de 1845 kommer till det nybyggda torpet Grindberga, som låg på Berga norrgårds mark. Berga norrgård som år 1705 blivit donerat till kyrkoherdarna i Österåker. Grindberga låg några hundratals meter upp på vägen upp mot Nyckelboda. Enligt en karta från 1849 fanns det också ett annat torp, Grindstugan i närheten.

Vartefter hennes syskon flyttar hemifrån blir hon ensam kvar på torpet när hennes föräldrar dött. 1873-74 var hon utflyttad till Stockholm, men återvänder till hemorten där hon står som ”Utflyttad på socknen” fram till 1877, då hon åter blir skriven på Grindberga.

Mot slutet av sin levnad gick hon omkring och koppade. Om någon skadat sig och svullnad uppstod sändes bud på Ingrid, som med ett vasst järn slog håll på svullnaden. En ljusstump tändes som placerades över det skadade stället och ett öglas stjälpes över ljuset, vilket fick stå och brinna under

glaset. På samma sätt användes åderlätning, där man slog håll på en ven för att tappa ur det onda blodet. Blodiglar gick också bra att använda för att suga ut det onda. De såldes så sent som på 1950-talet på apoteken.

Koppning används idag som ett komplement och hjälpmedel vid massagebehandlingar.

Ingrid Ersdotter dog den 5 mars 1898. Det har berättats att vid hennes begravning var det folk med i följet som red till kyrkan. Det skall vara sista gången detta hände i Österåker. Boningshuset vid Grindberga blev flyttat till Karlberg där det blev målarverkstad hos familjen Celing. Övrig bebyggelse vid Grindberga blev sedan öde och fick förfalla. Men ännu på 1920-talet kunde man se rester av bebyggelsen.

Ättlingar till Erik Pehrsson och Ingrid Olsdotter lär fortfarande finnas i Österåker.

Arne Westberg

Lindberga By

Byggprojektet fortskrider men, som det ofta händer, blir det två steg fram och ett tillbaka. För en tid sedan träffade Vingåkers kommuns planeringschef och planarkitekt oss i styrelsen för Lindberga by. Efter en givande diskussion beslutade styrelsen att det stora kollektiva huset med vinterträdgård inte ska byggas.

Detta beror på att den detaljplan som finns endast tillåter mindre hus. Det går att begära en ändring av detaljplanen men det innebär

en fördröjning på ett antal år och kostnaderna blir mycket höga.

Arkitekt Kerstin Åkerstedt är informerad och har lovat ett nytt förslag redan innan jul. Parhusen berörs inte utan de finns kvar som planerat.

*Lindberga by ekonomiska förening
Gunnel Larsson*

Profilporträtt: Arne Westberg

En av Österåkers profiler är Arne Westberg. Han har varit verksam som ordförande i Hembygdsföreningen under många år och är den som vet det mesta om bygdens historia. Han bor nu tillsammans med hustrun Lisbet i sitt barndomshem, Skogvalla, alldeles vid gränsen till Västra Vingåkers socken. Men huset ligger väl innanför gränsen till Österåker!

Arne är född 1945. Familjen hade köpt och flyttat till Skogvalla 1937. Hans pappa var svarvare vid marmorbrottet i Gropptorp. Mamman var hemma men arbetade också som kalaskokerska. Barndomshemmet ligger alldeles intill det gamla Betelkapellet och där gick Arne i söndagsskola tillsammans med barnen i grannskapet.

Efter att ha gått sitt första skolår i Vintergatans skola började Arne 1953 sitt andra i den då alldeles nybyggda centralskolan vid Österåkers kyrka. Skolan i Österåker hade vid starten sju årskurser med ett 20-tal elever i varje klass. Redan då fanns det skolskjuts och ganska kort efter starten av höstterminen serverades skollunch, vilket inte var självklart på den tiden. Från skoltiden minns Arne idrottstävlingar mot Julita, då gemensam kommun med Österåker. Ett annat minne från skoltiden är promenaderna med klasskamraterna till Fridhem i Ättersta, som då var ålderdomshem. Där var det kollektivt bad varannan lördag då barnen blev rejält skrubbade av en baderska. Det var också i skolan han började spela dragspel vilket han drygt 50 år senare fortsatt med i det lokala Byledraget.

Efter folkskolan lämnade Arne hembygden. Han gick på SKF:s verkstadsskola i Katrinehelm och 1963 blev han antagen som elev vid fältflygarutbildningen i Ljungbyhed.

Efter utbildningen sökte han sig till F3 i Linköping och flög de klassiska svenska stridsplanen ”flygande tunnan” och Draken. Efter drygt 15 år i flygvapnet blev det ungefär lika många år i SAS med flygningar över hela världen.

Nu är cirkeln sluten, Arne har återvänt till barndomshemmet och är en engagerad hembygdsvän och släktforskare. Hans berättelser i Österåkersbladet från gamla tider i socknen är mycket uppskattade och vi hoppas få läsa flera sådana framöver.

Text och bild: Egil Boräng

Österåkers kyrka

Restriktioner till följd av Coronavirus

I kyrkan firar vi gudstjänst som vanligt dock utan efterföljande kyrkkaffe.

Torsdagscaféer och soppluncher i församlingshemmet är inställda tills vidare.

För aktuell information se hemsidan www.svenskakyrkan.se/vvingakerosteraker.

Regnbågsmässa

Personal och förtroendevalda i Västra Vingåkers och Österåkers församlingar har genomgått processmodellen Regnbågsnyckeln för att bli mer inkluderande och arbeta aktivt för mångfald och öppenhet.

Nyckeln överlämnas av biskop Johan Dahlman i samband med en mässa söndagen den 29 november kl. 16.00 i Västra Vingåkers kyrka.

Gudstjänster och mässor

Söndag 15 nov kl. 18.00 Gudstjänst med Per Skogfeldt.

Söndag 22 nov kl. 18.00 Gudstjänst med Anders Torby.

Söndag 29 nov kl. 11.00 Adventsmässa med Anders Torby och Per Skogfeldt. Sångkvartett och Karin Sköld – bastuba, medverkar.

Söndag 6 dec kl. 18.00 Gudstjänst med Anders Torby.

Söndag 13 dec kl. 11.00 Gudstjänst med Elisabeth Holm.

Julmarknad i mindre omfattning på Lindbergas Nostalgimuseum

12 December
kl. 10-15

Endast lokala hantverkare

Arrangör: Hembygdsförening
och Nostalgimuseum

Vit katt på vift

Är det någon som saknar en helvitt katt som uppehåller sig här hemma hos oss sedan några dagar tillbaka? Du kan nå oss på tfn: 076-848 42 77

Brunhilde, Forsby

Manusstopp 13 december 2020

Ansvarig utgivare

Österåkers sockenråd, Egil Boräng
070-643 93 55 egil.boraeng@gmail.com

Redaktion

Fredrika Hultgren och Eva Lidén.
Inlämning av material sker via e-post till osterakersbladet@hotmail.com.